

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2023 m. sausio 19 d. Nr. 21RE- 37 (AG-711/02-2022)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Žydrūno Plytniko (Komisijos posėdžio pirmininkas), Vilmos Drigotienės (pranešėja), Ingos Lipnickienės ir Mindaugo Siaurio,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo E.J. skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas E.J. (toliau – pareiškėjas) skundu Komisijos prašo panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybė, atsakovas) 2022 m. lapkričio 22 d. rašte Nr. A51-175201/22(3.3.2.26E-BEU) (toliau – 2022 m. lapkričio 22 d. Raštas) priimtą sprendimą ir įpareigoti Savivaldybę iš naujo ir iš esmės išnagrinėti pareiškėjo 2022 m. spalio 25 d. skundą. Paaiškino, kad 2022 m. spalio 25 d. išsiuntė skundą Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VVTAIŲ) dėl (duomenys neskelbtini) (toliau – (duomenys neskelbtini)) veiksmų (neveikimo), kuriais galimai buvo pažeistos vaiko (-ų) ir jų teisėtų atstovų teisės, kliudyta įgyvendinti įstatyme nustatytas pareigas, trukdoma rūpintis vaiku (toliau – ir Skundas, 2022 m. spalio 25 d. Skundas). VVTAIŲ Skundą nagrinėti pagal kompetenciją persiuntė Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai (toliau – Ministerija), o Ministerija Skundą persiuntė nagrinėti Vilniaus miesto savivaldybei, kuri vykdo (duomenys neskelbtini) savininko funkcijas.

Savivaldybė 2022 m. lapkričio 22 d. Raštu informavo pareiškėją, kad Skundas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 11 straipsnio 3 dalies 4 punktu nebus nagrinėjamas, kitų Skundo nenagrinėjimo motyvų Savivaldybė nenurodė.

Mano, kad Savivaldybė netinkamai įvertino Skundo turinį, objektą ir Skunde keliamą klausimą ir nepagrįstai sutapatino Skunde keliamą išnagrinėti klausimą su teisme civilinėje byloje Nr. e2-20960-868/2022 (toliau – Civilinė byla) nagrinėjamu klausimu, kurie yra skirtingi ir netapatūs, ir todėl Savivaldybės administracija neatliko, nors privalėjo, administracinės procedūros (VAĮ 2 straipsnio 2 dalis) privalomos nagrinėjant Skundą. Pareiškėjo manymu, dėl šios priežasties Savivaldybės sprendimas, nurodytas 2022 m. lapkričio 22 d. Rašte turi būti panaikintas kaip nepagrįstas, nemotyvuotas ir neatitinkantis VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 4 punkto nuostatų.

Pareiškėjo teigimu, Skunde buvo keliamas klausimas ir prašoma „atlikti vaiko teisių pažeidimo tyrimą ir įvertinti skunde nurodytus (duomenys neskelbtini) veiksmus (neveikimą), tame tarpe ir atsakingų (duomenys neskelbtini) darbuotojų bei kitų priėmimo dalyvavusių asmenų veiksmus vaiko teisių atžvilgiu, įvertinti ar (duomenys neskelbtini) darbuotojai ir kiti asmenys tinkamai vykdė savo pareigas, tinkamai laikėsi ir nepažeidė vaiko (vardas ir pavardė šiame sprendime neskelbiami) ir pareiškėjo, kaip vaiko teisėto atstovo, asmeninių teisių nustatytų Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme (toliau – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas), Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos ir Vaiko teisių deklaracijos nuostatas, kitų teisės aktų, reglamentuojančių vaiko teisių apsaugą, nuostatas. Nustačius, kad asmenys pažeidė asmenines pareiškėjo ir jo vaiko teises, įvertinti ar šiuos pažeidimus įvykdžiusių asmenų veiksmai atitinka Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 72 straipsnio 1 arba 3

dalyje, o taip pat 518 straipsnyje numatytas administracinio pažeidimo veiką (-as) ir priimti sprendimą dėl Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 29 straipsnyje numatytos administracinės ar kitos nuobaudos skyrimo už tai atsakingiems asmenims.“, t. y. Skundu buvo kreiptasi į viešąją administravimą vykdančią subjektą su prašymu (skundu) atlikti administracinę procedūrą ir priimti sprendimą, kaip tai nustatyta VAĮ bei ANK.

Tuo tarpu Vilniaus miesto apylinkės teisme (bendrosios kompetencijos teisme) pagal pareiškėjo pateiktą ieškinį dviem atsakovams – Savivaldybei ir (duomenys neskelbtini) – šiuo metu yra nagrinėjama Civilinė byla, kurioje sprendžiama dėl viešosios paslaugos teikimo teisėtumo ir pagrįstumo, priėmimo egzamino į (duomenys neskelbtini) organizavimo ir vykdymo teisėtumo, priėmimo rezultatų pagrįstumo ir informacijos išsireikalavimo.

Pažymi, kad Skunde ir Civilinėje byloje keliami klausimai jau dėl savo rūšinio teisingumo pobūdžio yra netapatūs ir skirtingi, nes Skunde nagrinėjamas klausimas dėl galimo administracinių nusižengimo padarymo, o bendrosios kompetencijos teismas civilinėje byloje nenagrinėja klausimų dėl administracinių nusižengimų. Savivaldybė galėjo ir privalėjo žinoti, kad Skunde ir civilinėje byloje Nr. e2-20960-868/2022 keliami klausimai yra skirtingi ir ne tokie patys ir Skundas negali būti paliktas nenagrinėtas, vadovaujantis VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 4 punktu. Savivaldybė yra minėtos civilinės bylos šalis ir turi prieigą prie visų šios bylos dokumentų. Nurodo, kad bylos Nr. e2-20960-868/2022 rūšinis teisingumas buvo nustatytas Specialiosios teisėjų kolegijos bylos rūšinio teisingumo bendrosios kompetencijos ar administraciniam teismui klausimams spręsti 2022 m. spalio 19 d. nutartyje teisingumo byloje Nr. T-47/2022. Šios teisingumo bylos sprendime yra pateikiama santrauka, dėl kokių klausimų sprendimo buvo mano kreiptasi ir kokie klausimai nagrinėjami Civilinėje byloje (b. l. 1–2).

Savivaldybė su pareiškėjo skundu nesutinka ir prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaikšino, kad pareiškėjas Civilinėje byloje yra pareiškęs ieškinį atsakovams (duomenys neskelbtini) ir Savivaldybei dėl sprendimų atsisakyti patenkinti prašymą priimti mokyti (duomenys neskelbtini) panaikinimo. Ieškinys Civilinėje byloje grindžiamas aplinkybėmis dėl (duomenys neskelbtini) vykdyto stojamojo egzamino eigos, argumentais dėl šio egzamino tariamo neteisėtumo, abejonėmis dėl minimo egzamino užduočių ir įvertinimų objektyvumo, taip pat reikalaujama įgyvendinti jo teisę į informaciją bei išreikalauti visą eilę su minimo egzamino organizavimu ir vykdymu susijusių dokumentų. Civilinė byla buvo iškelta priėmus pareiškėjo patikslintą ieškinį. Patikslintame ieškinyje Vilniaus miesto apylinkės teismui pareiškėjas yra išdėstęs tokius argumentus, kaip: „(duomenys neskelbtini), vykdydamas priėmimą į (duomenys neskelbtini) ir priėmimui į mokyklą reikalaujamas iš vaiko laikyti stojamąjį egzaminą, veikė neteisėtai, nesilaikė Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo nuostatų“; „Draudimas taikyti priėmimo egzaminą, kaip pasiekimų patikrinimo būdą, vaikams, nepradėjusiems mokyti pagal pradinio ugdymo programą, nustatytas Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje“; „Mokyklai, tame tarpe ir (duomenys neskelbtini), vykdančios pretendų atranką, teisė vertinti vaikų specialiuosius poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų, įstatyme nėra suteikta“; „(duomenys neskelbtini) vykdydamas priėmimą į (duomenys neskelbtini), nesilaikė norminių teisės aktų reikalavimų, neužtikrino teisėtumo, objektyvumo, viešumo, skaidrumo ir asmeninės atsakomybės principų taikymo, o gauti priėmimo ir stojamųjų egzaminų rezultatai nėra objektyvūs, nešališki ir pagrįsti“; „atsisakymas pateikti prašomą informaciją ir dokumentus, leisti susipažinti su vaiko privačiais (asmens) duomenimis (vaiko spręstomis egzamino užduotimis, individualiu vertinimu ir rezultatais) yra neteisėti“ ir kt.

Savivaldybėje 2022 m. lapkričio 8 d. gautas pareiškėjo 2022 m. spalio 25 d. Skundas, kurį pareiškėjas teikė VVTAIŲ ir Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigai, VVTAIŲ Vilniaus miesto vaiko teisių apsaugos skyrius persiuntė Skundą Ministerijai, kuri, savo ruožtu, 2022 m. lapkričio 8 d. raštu persiuntė Skundą pagal kompetenciją išnagrinėti Savivaldybei. Savivaldybės Bendrojo ugdymo skyrius 2022 m. lapkričio 22 d. Raštu informavo pareiškėją ir jo skundą persiuntusias institucijas, kad vadovaudamasi VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 4 punktu, skundo nenagrinės.

Pažymi, kad pareiškėjas tiek skundu Komisijai, tiek teismui pateiktu ieškiniu kvestionuoja (duomenys neskelbtini) vykdytą stojamąjį egzaminą į (duomenys neskelbtini). Kaip matyti iš Ministerijos Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamento 2022 m. lapkričio 8 d. rašto turinio, skundas Savivaldybei persiustas pagal kompetenciją vadovaujantis tuo, kad (duomenys neskelbtini) yra savivaldybės mokykla, kurioje savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija yra Vilniaus miesto savivaldybės taryba, pagal Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (toliau – Švietimo įstatymas) 64 straipsnio 4 dalį mokyklos veiklos priežiūrą atlieka savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, taigi skundą Savivaldybė pagal kompetenciją turėjo išnagrinėti tik toje apimtyje, kiek jai priklauso atliekant mokyklos veiklos priežiūrą.

Pagal Švietimo įstatymo 29 straipsnio 2 dalį priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą tvarką nustato savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija; vykdydama šią įstatymo nuostatą, Vilniaus miesto savivaldybės taryba 2022 m. vasario 2 d. sprendimu Nr. 1-1316 patvirtino Priėmimo į Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklas tvarkos aprašą, kurio bei kitų teisės aktų pagrindu (duomenys neskelbtini) vykdė priėmimą į (duomenys neskelbtini) stojamojo egzamino būdu, kuris tapo ginčo dalyku Civilinėje byloje.

Teigia, kad pareiškėjas klaidina Komisiją skunde nurodęs, Civilinėje byloje nagrinėjamas ginčas tik dėl viešosios paslaugos suteikimo, kadangi, kaip matyti iš patikslinto ieškinio turinio, jame keliami daug didesnės apimties ir itin įvairaus pobūdžio klausimai, dėl ko teismas kreipėsi į Specialiąją teisėjų kolegiją dėl bylos teisingumo, taigi, vien ta aplinkybė, kad byla galiausiai nagrinėjama bendrosios kompetencijos teisme, neeliminuoja Vilniaus miesto apylinkės teismo Civilinėje byloje vertinamų aplinkybių ir sprendžiamų klausimų apimties. Atsižvelgiant į tai, nesutinka, kad Savivaldybė „netinkamai įvertino Skundo turinį, objektą ir Skunde keliamą klausimą“.

Pažymi, jog Savivaldybė Skundo turinį įvertino savo kompetencijos ribose kaip mokyklos veiklos priežiūrą atliekantis subjektas, bei įvertino, kad skunde dėstomos aplinkybės, kiek jos priklauso Savivaldybės kompetencijai, yra nagrinėjamos Vilniaus miesto apylinkės teismo civilinėje byloje. Palyginus pareiškėjo 2022 m. spalio 25 d. Skundo ir Civilinėje byloje pareiškėjo pateikto patikslinto ieškinio turinį, akivaizdžiai matosi, jog juose yra nurodytos identiškos aplinkybės ir iš esmės tapatūs argumentai dėl (duomenys neskelbtini) stojamojo egzamino organizavimo ir vykdymo teisėtumo, pagrįstumo, teisės į informaciją ir kt. Dėl visų šių pareiškėjo keliamų klausimų Savivaldybė civilinėje byloje yra pateikusi savo atsiliepimą bei išdėsčiusi savo poziciją ir argumentus, kuriuos išnagrinės ir sprendimą dėl jų teisėtumo priims civilinę bylą nagrinėjantis teismas. Todėl mano, kad nagrinėti pareiškėjo 2022 m. spalio 25 d. Skunde išdėstytus klausimus ir reikalavimus Savivaldybė atsisakė pagrįstai, vadovaudamasi įstatymu ir atsižvelgdama į Vilniaus miesto apylinkės teisme nagrinėjamos civilinės bylos nagrinėjimo dalyką.

Atkreipia dėmesį, jog pareiškėjas savo 2022 m. spalio 25 d. Skunde apskritai kreipėsi ne į Savivaldybę, o į VVTAIT bei prašė atlikti vaiko teisių pažeidimo tyrimą, skundas taip pat buvo adresuotas Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriui su prašymu spręsti dėl skunde išdėstyto vaikų teisių pažeidimo tyrimo pradėjimo. Pagal Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą vaiko teisių apsauga pagal kompetenciją priskirta Vaiko teisių apsaugos kontrolieriui, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai bei VVTAIT, taigi skunde išdėstytos pareiškėjo abejonės dėl galimo vaiko teisių pažeidimo (duomenys neskelbtini), vykdant stojamąjį egzaminą į (duomenys neskelbtini), nepriskiriamos Savivaldybės kompetencijai.

Pažymi, kad nei VVTAIT 2022 m. spalio 27 d. sprendimo, nei Ministerijos 2022 m. lapkričio 8 d. rašto, kuriais pareiškėjo skundas nebuvo nagrinėjamas, Savivaldybės žiniomis, pareiškėjas neskundė.

Mano, kad Savivaldybė priėmė motyvuotą bei teisės aktų nuostatomis pagrįstą sprendimą nenagrinėti pareiškėjo skundo dėl Vilniaus miesto apylinkės teisme nagrinėjamos civilinės bylos bei joje sprendžiamų klausimų tapatumo. Skundžiamame rašte yra išdėstyti motyvai, iš kurių galima suprasti, dėl kokių priežasčių pareiškėjo skundas nenagrinėtas, jis atitinka VAĮ reikalavimus, todėl nei pripažinti jį neteisėtu ar nepagrįstu, nei jį naikinti skunde nurodomais argumentais nėra. Kartu teikia procesinį prašymą Komisijai išreikalauti iš pareiškėjo jo 2022 m. rugpjūčio 4 d. patikslintą skundą Civilinėje byloje (b. l. 20–24).

Skundas tenkintinas

Remiantis byloje surinkta medžiaga nustatyta, jog pareiškėjas 2022 m. spalio 25 d. Skunde, adresuotame VVTAIT ir Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigai, išdėstė faktines aplinkybes dėl (duomenys neskelbtini) organizuoto stojamojo egzamino, kuriame dalyvavo (duomenys neskelbtini), vykdymo. Nurodė, kad neinformavus ir negavus tėvų sutikimo su vaiku atliko psichologinį testą, taip pat net ir raštu prašant, atsisakė pateikti su vaiku susijusią informaciją, (duomenys neskelbtini) ((duomenys neskelbtini) direktorė, priėmimo komisijos nariai, egzaminavimą vykdę ir egzaminavimo procese dalyvavę asmenys, prilyginami mokytojui), pareiškėjo vertinimu, savavaldžiavo, nepaisė įstatymų viršenybės principo ir pažeidė pareiškėjo, jo vaiko, teises ir teisėtus interesus, nepagrįstai ribojo galimybes rūpintis vaiku, neteisėtai trukdė pareiškėjui vykdyti pareigas, įtvirtintas Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme. Mano, kad (duomenys neskelbtini) (jo darbuotojai ir kiti asmenys) savo veikimu ir neveikimu pažeidė nurodytas Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo nuostatas dėl geriausio vaiko interesų prioriteto, vaiko tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą dalyvavimo principą, apribojo ir trukdė įvykdyti pagrindines vaiko tėvų ir kitų vaiko atstovų pagal įstatymą teises ir pareigas. Pareiškėjas VVTAIT prašo: atlikti vaiko teisių pažeidimo tyrimą ir įvertinti skunde nurodytus (duomenys neskelbtini) veiksmus (neveikimą), tame tarpe ir atsakingų (duomenys neskelbtini) darbuotojų bei kitų priėmimo dalyvavusių asmenų veiksmus vaiko teisių atžvilgiu, įvertinti ar (duomenys neskelbtini) darbuotojai ir kiti asmenys tinkamai vykdė savo pareigas, tinkamai laikėsi ir nepažeidė vaiko ir pareiškėjo, kaip vaiko teisėto atstovo, asmeninių teisių, nustatytų Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos ir Vaiko teisių deklaracijos nuostatas, kitų teisės aktų, reglamentuojančių vaiko teisių apsaugą, nuostatas; nustačius, kad asmenys pažeidė pareiškėjo ir jo vaiko teises, įvertinti ar šiuos pažeidimus įvykdžiusių asmenų veiksmai atitinka ANK 72 straipsnio 1 arba 3 dalyje, taip pat 518 straipsnyje numatytas administracinio pažeidimo veiką (-as) ir priimti sprendimą dėl Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 29 straipsnyje numatytos administracinės ar kitos nuobaudos skyrimo už tai atsakingiems asmenims. Pareiškėjas Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus prašė savo nuožiūra spręsti dėl skunde išdėstyto vaikų teisių pažeidimo tyrimo pradėjimo; prašė pateikti kontrolieriaus vertinimus ir rekomendacijas vaiko teisių apsaugos kontekste, įvertinant pareiškėjo nurodytas aplinkybes. Prie skundo pridėti 2022 m. gegužės 27 d. apeliacija ir prašymas (duomenys neskelbtini), 2022 m. birželio 20 d. (duomenys neskelbtini) raštas Nr. SD-92 (b. l. 3–10).

VVTAIT Vilniaus miesto vaiko teisių apsaugos skyrius 2022 m. spalio 27 d. raštu, vadovaudamasis Asmenų prašymų ir jų skundų nagrinėjimo viešojo administravimo taisyklių 35 ir 36 punktais, persiuntė pareiškėjo skundą nagrinėjimui pagal kompetenciją Ministerijai (b. l. 33).

Ministerijos Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamentas 2022 m. lapkričio 8 d. rašte informavo, kad Ministerija persiūsto pareiškėjo skundo nenagrines, nes pareiškėjas Skunde prašo VVTAIT atlikti vaiko teisių pažeidimo tyrimą ir įvertinti skunde nurodytus (duomenys neskelbtini) veiksmus (neveikimą), taip pat ir atsakingų darbuotojų bei kitų priėmimo dalyvavusių asmenų veiksmus vaiko teisių atžvilgiu; pareiškėjo skundas taip pat adresuotas Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriui. Nurodė, kad vaiko teisių apsauga pagal kompetenciją priskirta Vaiko teisių apsaugos kontrolieriui, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai bei VVTAIT. Taip pat pažymėta, kad VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 4 punkte numatyta, jog skundas gali būti nenagrinėjamas, jeigu paaiškėja, kad skundą dėl to paties klausimo pradėjo nagrinėti išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucija ar teismas; pareiškėjo skunde nurodoma, jog jis yra pateikęs atitinkamą prašymą Vilniaus miesto apylinkės teismui, teismo sprendimas nėra priimtas. Nurodo, kad Priėmimo į Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklas tvarkos aprašą patvirtino Vilniaus miesto savivaldybės taryba 2022 m. vasario 2 d. sprendimo Nr. 1-1316 1 punktu; jo kontrolė pavesta Savivaldybės Bendrojo ugdymo skyriaus vedėjui; Ministerijai nesuteikti įgaliojimai vertinti savivaldybės priimtų teisės aktų teisėtumo ir pagrįstumo; kaip savivaldybės laikosi įstatymų, kaip vykdo Vyriausybės sprendimus prižiūri Vyriausybės atstovai. Nurodoma, kad (duomenys neskelbtini) yra savivaldybės mokykla, kurioje savininko teises ir pareigas gyvendinanti institucija yra Vilniaus miesto savivaldybės taryba. Vadovaujantis VAĮ 11 straipsnio 4 dalimi

persiunčia Savivaldybei, kaip (duomenys neskelbtini) savininkui, pareiškėjo skundą pagal kompetenciją išnagrinėti (b. l. 28–30, 48).

Savivaldybė 2022 m. lapkričio 22 d. Raštu informavo, kad pareiškėjo skundas vadovaujantis VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 4 punktu Savivaldybėje nebus nagrinėjamas; pareiškėjo skunde nurodoma, kad jis, siekdamas apginti savo ir atstovaujamo vaiko interesus ir įgyvendinti įstatyminę teisę susipažinti su vaiko informacija (stojamojo egzamino užduotimis, užduočių sprendiniais, vertinimais, egzamino vykdymu ir kt.) yra pateikęs atitinkamą prašymą Vilniaus miesto apylinkės teisme, kuris Skundo pateikimo dieną dar nėra išnagrinėtas ir teismo sprendimas nėra priimtas (b. l. 11–13, 25–27)

Byloje kilo ginčas dėl Savivaldybės 2022 m. lapkričio 22 d. Rašto, kuriuo pareiškėjo Skundas nenagrinėjamas, remiantis VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 4 punktu, teisėtumo ir pagrįstumo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja VAĮ, Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2022 m. rugsėjo 3 d.) (toliau – Taisyklės).

Viešojo administravimo subjektai: teikia asmenims įstatymų nustatytą viešojo administravimo subjekto turimą informaciją (VAĮ 7 straipsnio 1 dalies 1 punktas), konsultuoja asmenis viešojo administravimo subjekto kompetencijos klausimais (VAĮ 7 straipsnio 1 dalies 2 punktas); vykdo administracinę procedūrą (VAĮ 7 straipsnio 1 dalies 3 punktas); atlieka viešojo administravimo subjekto vidaus administravimą (kai viešojo administravimo subjektas yra viešasis juridinis asmuo) (VAĮ 7 straipsnio 1 dalies 4 punktas).

VAĮ 2 straipsnio 10 dalyje nustatyta, kad prašymas – tai su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus; to paties straipsnio 12 dalyje nustatyta, kad skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti.

Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas reglamentuotas VAĮ 11 straipsnyje, pagal kurio 1 dalį, asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.

VAĮ 11 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu: nėra galimybės prašymą ar skundą teikiančią asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo ar skundo autentiškumą (1 punktas); jis grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais arba jeigu jo turinys nekonkretus ir nesuprantamas ir dėl to viešojo administravimo subjektas negali tokio prašymo ar skundo išnagrinėti (2 punktas); paaiškėja, kad dėl to paties klausimo atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą (3 punktas); paaiškėja, kad skundą dėl to paties klausimo pradėjo nagrinėti išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucija ar teismas (4 punktas); nuo skunde nurodytų pažeidimų paaiškėjimo asmeniui dienos iki skundo padavimo dienos yra praėję daugiau kaip 6 mėnesiai (5 punktas); prašymas ar skundas viešojo administravimo subjektui pateiktas ne pagal kompetenciją (6 punktas).

Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis (VAĮ 11 straipsnio 4 dalis).

Pagal Taisyklių 35 punktą prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją.

Taisyklių 45 punkte nustatyta, kad į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Prašymų nagrinėjimo taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Taisyklių 36 punkte įtvirtinta, kad jei priimant ar priėmus asmens prašymą ar skundą, adresuotą vienai institucijai, paaiškėja, kad prašyme ar skunde nurodyti klausimai yra priskirtini ir kitų institucijų kompetencijai, prašymą ar skundą gavusi institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos persiunčia jo kopiją kitoms institucijoms nagrinėti pagal jų kompetenciją <...>. Kitos institucijos, gavusios persiustą asmens prašymą ar skundą, jį nagrinėja pagal savo kompetenciją ir atsako asmeniui, pridėdamos atsakymo kopiją prašymą ar skundą persiuntusiai institucijai. Pagal Taisyklių 37 punktą prašymą ar skundą, kai jis adresuotas kelioms institucijoms ir kai prašyme ar skunde nurodyti klausimai priskirtini kelių institucijų kompetencijai, nagrinėja kiekviena prašymą ar skundą gavusi institucija pagal savo kompetenciją ir asmeniui į jį atsako, pridėdama atsakymo kopijas kitoms prašymą ar skundą nagrinėjusioms institucijoms.

Vertinant pareiškėjo Skundo turinį, kuriame prašoma VVTAIT atlikti vaiko teisių pažeidimo tyrimą ir nustatčius pažeidimus skirti nuobaudas, pastarasis laikytinas skundu VAĮ 2 straipsnio 12 dalies prasme (asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti), kuris turėjo būti išnagrinėtas ir į kurį turėjo būti atsakyta vadovaujantis VAĮ ir Taisyklių nustatyta tvarka.

Savivaldybė ginčijamą 2022 m. lapkričio 22 d. Raštą – pareiškėjo Skundo nenagrinėjimą grindžia VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 4 punktu; pareiškėjas, siekdamas apginti savo ir vaiko interesus ir įgyvendinti teisę susipažinti su vaiko informacija yra pateikęs atitinkamą prašymą Vilniaus miesto apylinkės teismui, prašymas dar nėra išnagrinėtas ir teismo sprendimas Civilinėje byloje nėra priimtas. Pareiškėjas su Savivaldybės sprendimu nenagrinėti Skundo nurodytu teisiniu pagrindu nesutinka, teigdamas, jog Savivaldybė netinkamai įvertino Skundo turinį ir jame keliamą klausimą nepagrįstai sutapatino su Civilinėje byloje nagrinėjamu klausimu, kurie yra skirtingi ir netapatūs, skunde nagrinėjamas klausimas dėl galimo administracinių nusižengimų padarymo.

Įvertinus aptartą teisinį reguliavimą, spręstina, kad skundas galėtų būti nenagrinėjamas, jeigu skundą dėl to paties klausimo pradėjo nagrinėti išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucija ar teismas. Taigi, skundo dėl to paties klausimo nagrinėjimas teisme būtų teisinis pagrindas nenagrinėti pareiškėjo pateikto Skundo.

Atsižvelgiant į atsakovo atsiliepimo prašymą dėl 2022 m. rugpjūčio 4 d. patikslinto skundo išreikalavimo iš pareiškėjo, peržiūrėjus Lietuvos teismų informacinėje sistemoje Liteko 2022 m. rugpjūčio 4 d. patikslintą ieškinį, nustatyta, kad juo reiškiami šie materialaus pobūdžio reikalavimai: prašoma panaikinti (duomenys neskelbtini) Priėmimo komisijos sprendimą, pripažinti niekiniu egzamino įvertinimą ir egzamino rezultatus, panaikinti Savivaldybės protokolinį sprendimą. Be to, kaip ir nurodė pareiškėjas skunde Komisijai, Specialioji teisėjų kolegija sprendė dėl šios bylos rūšinio teisingumo, 2022 m. spalio 19 d. nutartyje (bylos Nr. T-47/2022) pateikiama santrauka, dėl kokių klausimų buvo kreiptasi į teismą. Iš Specialiosios teisėjų kolegijos bylos rūšinio teisingumo bendrosios kompetencijos ar administraciniam teismui klausimams spręsti 2022 m. spalio 19 d. nuasmenintos nutarties byloje Nr. T-47/2022 nustatyta, kad ieškiniu prašoma panaikinti (duomenys neskelbtini) 2022 m. gegužės 23 d. Priėmimo komisijos sprendimą; pripažinti niekiniu ieškovės priėmimo į (duomenys neskelbtini) egzamino įvertinimą ir stojamojo egzamino rezultatus bei panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės Nenumatytų atvejų nagrinėjimo komisijos protokolinį sprendimą, be kita ko, prašoma išreikalauti iš atsakovų atitinkamą informaciją ir dokumentus (b. l. 91–96).

Išanalizavus pareiškėjo Skundo turinį ir suformuluotus reikalavimus VVTAIT atlikti vaiko teisių pažeidimo tyrimą dėl (duomenys neskelbtini) darbuotojų veiksmų pagal ANK nurodytus straipsnius bei priimti sprendimą dėl nuobaudos skyrimo, dėl kurių pareiškėjo Skundas VVTAIT persiūstas Ministerijai, o pastarosios – Savivaldybei, taip pat įvertinus Civilinėje byloje suformuluotus reikalavimus (ieškinio dalyką), spręstina, jog jie nėra tapatūs, galimi ANK pažeidimo (-ų) klausimai Civilinėje byloje nekeliama ir nesprenžiami. Pareiškėjo teigimu, tai, kad Skunde keliamas reikalavimas dėl galimo administracinio nusižengimo padarymo nustatymo parodo pareiškėjo reikalavimų Civilinėje byloje ir skunde skirtingumą. Komisija sutinka su šiais argumentais ir kad Savivaldybė nepagrįstai sutapatino Skunde keliamą klausimą su Civilinėje byloje keliamu klausimu. Komisijos vertinimu, nepaisant to, kad Skunde, kaip jo faktinis pagrindas, yra išdėstytos aplinkybės, susiję su (duomenys neskelbtini) darbuotojų veiksmais (neveikimu) dėl vykdyto egzamino, kuriame dalyvavo pareiškėjo vaikas, šio egzamino rezultatų, informacijos neteikimo ir kt., kurios išdėstytos ir ieškinyje teismui, tačiau tai nesudaro pagrindo teigti, jog teisme nagrinėjamas tapatus skundas, nes, minėta, pareiškėjo Skunde reiškiami reikalavimai skiriasi nuo reikalavimų, kurie nagrinėjami teisme Civilinėje byloje.

Analogiškos praktikos laikomasi ir administraciniuose teismuose. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, kad tapačiais skundai gali būti pripažinti tik tuomet, kai yra tapatūs visi trys elementai – šalys, skundo dalykas ir skundo pagrindas (žr., pvz., 2008 m. sausio 3 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS442-54/2008).

Atsakovas teigia, jog Skundo turinį įvertino savo kompetencijos ribose, kaip mokyklos veiklos priežiūrą atliekantis subjektas, ir įvertino Skundo aplinkybes, kiek jos priklauso Savivaldybės kompetencijai. Šiame kontekste akcentuotina, jog Ministerija, nurodydama, kad Skundo nenagrinės, persiuntė Savivaldybei visą iš VVTAIT gautą pareiškėjo skundą, t. y. jis persiūstas visa apimtimi. Tuo atveju, jei Savivaldybė pagal kompetenciją negali spręsti Skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, ji Skundą (ar jo dalį) galėjo persiūsti viešojo administravimo subjektui, kuris, jos manymu, kompetentingas nagrinėti Skundą (ar jo dalį), kaip tai nustatyta VAĮ 11 straipsnio 4 dalyje, tačiau nagrinėjamu atveju Savivaldybė Skundo (jo dalies) kompetentingam viešojo administravimo subjektui nepersiuntė bei nenurodė, kad nagrinėja tikrai dalį pareiškėjo Skundo. Atsakovo teiginiai, jog pareiškėjas neskundė nei VVTAIT, nei Ministerijos raštų, kuriais pareiškėjo Skundas nebuvo nagrinėjamas, šiuo atveju nėra teisiškai reikšmingi, nes niekaip neįtakoja skundžiamo Rašto pagrįstumo ir teisėtumo vertinimo.

Atsakovo atsiliepime nurodyti argumentai, kad pareiškėjas Skundu kreipėsi ne į Savivaldybę, o į VVTAIT bei, kad vaiko teisių apsauga nepriskiriama Savivaldybės kompetencijai, nagrinėjamu atveju taip pat neturi teisinės reikšmės, atsižvelgiant į 2022 m. lapkričio 22 d. Rašte nurodytą teisinį jo priėmimo pagrindą (VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 4 punktą). Savivaldybė Skundo nenagrinėjimą ginčijamame Rašte grindė tuo, jog pareiškėjo prašymas dėl to paties klausimo yra nagrinėjamas teisme, o ne dėl to, jog nėra kompetentinga nagrinėti Skundo reikalavimą (-us). Pastarasis pagrindas nebuvo nurodytas ginčijamame Rašte.

Teismų praktikoje nuosekliai laikomasi nuostatos, jog kilus administraciniam ginčui dėl individualaus administracinio akto, jį priėmęs subjektas ginčo nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijoje ir (ar) teisme negali nurodyti priimto akto motyvų (jei aktas buvo be motyvų), papildyti ar pakeisti akte nurodytus motyvus (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. vasario 2 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-313-146/2016).

Komisija, įvertinusi byloje nustatytas faktines aplinkybes, ginčo šalių procesiniuose dokumentuose išdėstytus argumentus, aptartą teisinį reglamentavimą ir administracinių teismų praktiką, sprendžia, jog Raštu nepagrįstai nuspręsta nenagrinėti pareiškėjo prašymo VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 4 punkto pagrindu. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo skundo reikalavimas panaikinti 2022 m. lapkričio 22 d. Rašte priimtą sprendimą tenkintinas ir Savivaldybė įpareigotina iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2022 m. spalio 25 d. Skundą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo E.J. skundą tenkinti.

Panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2022 m. lapkričio 22 d. raštą Nr. A51-175201/22(3.3.2.26E-BEU).

Įpareigoti Vilniaus miesto savivaldybės administraciją išnagrinėti pareiškėjo 2022 m. spalio 25 d. skundą iš naujo.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys turi teisę apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkas

Žydrūnas Plytnikas

Komisijos nariai

Vilma Drigotienė

Inga Lipnickienė

Mindaugas Siaurys